

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Фоміна Л. В., завідувачка кафедри, професорка, канд. філол. наук
2. Каліна К.Є., доцент, канд. пед. наук

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь
Каліна Катерина Євгеніївна, доцент кафедри української мови, основ психології та педагогіки, кандидат педагогічних наук

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.

Педагогічні, психологічні дослідження, теорія виховання, міжкультурна взаємодія

Контактний телефон

+38 097 698-77-51

Корпоративна пошта викладача

ky.kalina@knu.edu.ua

Консультації

Вівторок 10.00-15.00

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Соціальна педагогіка» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Соціальна робота» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота».

Опис навчальної дисципліни (анотація). У добу реформування країни, становлення нових соціально-економічних основ її розвитку все актуальнішим стає завдання побудови нових відносин між суспільством та особистістю. Пошук оптимальних шляхів соціалізації особистості та її соціальний захист стають першочерговими завданнями людинознавчих дисциплін. У зв'язку з цим постає питання про розвиток соціальної педагогіки як перспективного напрямку педагогічної науки, що досліджує провідні шляхи, умови та засоби соціалізації дітей та молоді, роль і місце в цьому процесі різних суспільних інститутів. З огляду на це особливе значення має розробка теоретичних основ соціальної педагогіки з урахуванням сучасної соціально-економічної ситуації, досвіду вітчизняної та світової соціально-педагогічної практики.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення курсу є теоретичні знання про виховні сили суспільства і способи їх актуалізації з метою підвищення ефективності процесу соціалізації особистості, групи, суспільства в цілому.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Соціальна педагогіка» має зв'язки із загальною педагогікою, історією педагогіки, дефектологією, віковою та соціальною психологією, філософією, соціологією, соціальною роботою, етикою.

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння теоретичних засад педагогіки та соціальної роботи.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при проходженні практичної підготовки.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування знань студентів про соціально-виховний потенціал суспільства, закономірності й механізми становлення і розвитку особистості в процесі освіти та виховання у різних соціальних інститутах, соціально-педагогічну взаємодію особистості та середовища.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

– сформуванати гуманістично зорієнтований професійний світогляд майбутнього соціального педагога, який би розумів і сприймав проблеми людей, котрі потребують допомоги;

– сформувати цілісне і ціннісне відношення до вітчизняного історичного спадку в сфері соціальної підтримки і захисту особистості в контексті світового цивілізаційного процесу;

– розкрити актуальну проблематику сучасних моделей організації соціальної педагогічної роботи, які склалися в Україні і за її межами;

– визначити основи професійної соціально-педагогічної діяльності щодо педагогізації середовища, встановлення гуманних, морально здорових відносин у ньому;

– забезпечити оволодіння студентами певною системою теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних соціальному педагогу.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- загальні:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

- спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами таких програмних результатів навчання:

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами таких **соціальний навичок (Soft skills):**

комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

Здобувач вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вміє працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, має креативні підходи до вирішення завдання.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 23 «Соціальна робота» (шифр і назва)	Вибіркова
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 231 «Соціальна робота»	Рік підготовки:
		1-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 8, самостійної роботи студента – 82	Освітній ступінь: перший (бакалаврський) ОПП «Соціальна робота»	Семестр
		1-й
		Лекції
		2 год.
		Практичні, семінарські
		6 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		82 год.
		Індивідуальні завдання:
		-
		Вид контролю: залік

2.2.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Соціальна педагогіка: предмет, завдання, функції. Парадигми розвитку та базові теорії соціальної педагогіки. Теоретичні засади соціального виховання	2	Вступна
Усього годин		2	

2.2.2. Теми семінарських занять
Не передбачено навчальним планом.

2.2.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Соціальна педагогіка: предмет, завдання, функції. Парадигми розвитку та базові теорії соціальної педагогіки. Теоретичні засади соціального виховання	1	Розповідь-пояснення	усне опитування
2	Педагогічна культура й педагогічна майстерність соціального педагога / працівника, його професійний портрет	1	круглий стіл	тестовий контроль
3	Соціально-виховне середовище. Проблеми взаємодії і життєдіяльності суб'єктів соціального виховання. Соціально-педагогічна інфраструктура роботи з дитиною в територіальній громаді	1	Мозковий штурм	Виступ на задану тему
4	Сім'я як соціокультурне середовище виховання і розвитку особистості та об'єкт соціально-педагогічної діяльності. Соціально-педагогічний захист дитинства та родини: загальні положення	1	Розповідь-пояснення	усне опитування
5	Соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами та дітьми, які залишилися без батьківського піклування.	1	круглий стіл	тестовий контроль
6	Інноваційні процеси у соціально-	1	дискусія	Усне

	педагогічній діяльності. Соціально-педагогічна діяльність як соціальне управління			опитування
Усього годин		6		

2.2.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Соціальна педагогіка: предмет, завдання, функції. Парадигми розвитку та базові теорії соціальної педагогіки. Теоретичні засади соціального виховання	5	Опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	усне опитування
2	Педагогічна культура й педагогічна майстерність соціального педагога / працівника, його професійний портрет	9	Опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	тестовий контроль
3	Соціально-виховне середовище. Проблеми взаємодії і життєдіяльності суб'єктів соціального виховання. Соціально-педагогічна інфраструктура роботи з дитиною в територіальній громаді	9	Опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Виступ на задану тему
4	Сім'я як соціокультурне середовище виховання і розвитку особистості та об'єкт соціально-педагогічної діяльності.	9	Опрацювання наукової та навчально-методичної літератури,	усне опитування

	Соціально-педагогічний захист дитинства та родини: загальні положення		складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	
5	Соціально-педагогічна робота з дітьми-сиротами та дітьми, які залишилися без батьківського піклування	9	Опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	тестовий контроль
6	Інноваційні процеси у соціально-педагогічній діяльності. Соціально-педагогічна діяльність як соціальне управління	9	Опрацювання наукової та навчально-методичної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми	Усне опитування
Усього годин		82		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди студентів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (за вибором): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який вноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 200 балів, мінімальна – 120 балів.

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є іспит.

Поточна навчальна діяльність студентів (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137

4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Залік

Для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за всі семестри вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2, автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (додаток 2) від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Після проведення семестрового контролю для дисциплін, або їх частин, що закінчуються формою контролю «залік», «диференційований залік» та «іспит», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 «Шкала оцінювання у ХНМУ», що додається (додаток 3) у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності з дисципліни.

Оцінка з дисципліни, розділи якої вивчалися на різних кафедрах, після завершення її вивчення, виставляється у відомості деканом відповідного факультету. Вона розраховується, як середнє арифметичне усіх отриманих

балів та оцінок за розділи дисципліни, згідно з відомостями, що надані кафедрами.

3.2. Питання до заліку:

1. Розкрийте сутність соціальної педагогіки як галузі педагогічної науки.
2. Обґрунтуйте зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та галузями суспільної практики.
3. Проаналізуйте підходи вітчизняних науковців на зміст соціальної педагогіки як системи наукових знань.
4. Охарактеризуйте тезаурус соціальної педагогіки.
5. Охарактеризуйте процес соціалізації як соціально-педагогічний феномен.
6. Характеристика соціального виховання.
7. Доведіть, що соціальне середовище є необхідною умовою соціалізації особистості.
8. Соціальна адаптація, її різновиди. Взаємозв'язок соціалізації та соціальної адаптації.
9. Зміст та види соціальної профілактики.
10. Сутність соціальної реабілітації.
11. Характеристика соціальних інститутів в системі соціального виховання.
12. Види соціальних послуг.
13. Сутність соціально-педагогічної діяльності.
14. Структура соціально-педагогічної діяльності.
15. Характеристика суб'єктів та об'єктів соціально-педагогічної діяльності.
16. Характеристика принципів соціально-педагогічної діяльності, їх класифікація.
17. Функції соціально-педагогічної роботи соціального педагога.
18. Класифікація методів соціально-педагогічної діяльності.
19. Порівняльний аналіз соціально-педагогічної діяльності фахівців та роботи волонтерів.
20. Типологія форм соціально-педагогічної роботи з сім'єю.
21. Сучасні підходи до розуміння громади.
22. Громада як соціалізуючий простір особистості.
23. Зміст та форми соціально-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти.
24. Функціональні обов'язки соціального педагога.
25. Типологія неурядових організацій.
26. Напрями соціально-педагогічної діяльності неурядових організацій.

3.3. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи

1. Розкрийте сутність соціальної педагогіки як галузі педагогічної науки.

2. Обґрунтуйте зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та галузями суспільної практики.
3. Проаналізуйте підходи вітчизняних науковців на зміст соціальної педагогіки як системи наукових знань.
4. Охарактеризуйте тезаурус соціальної педагогіки.
5. Охарактеризуйте процес соціалізації як соціально-педагогічний феномен.
6. Розкрийте особливості соціального виховання.
7. Доведіть, що соціальне середовище є необхідною умовою соціалізації особистості.

Підготовка до практичних занять. Опрацювання матеріалу за опорним конспектом. Робота з допоміжною літературою. Пошукова та аналітична робота. Підготовка повідомлення. Розробка тестів. Розробка презентації. Підготовка повідомлення.

3.4. Індивідуальні завдання

Спільне та відмінне у професійній соціально-педагогічній діяльності та волонтерській роботі

Особливості соціалізації дитини в різних типах сімей

Шляхи інтеграції в соціум дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями: досвід, проблеми, перспективи

Превентивна робота з молоддю за методом „рівний-рівному” *визначити переваги та слабкі місця цього методу.*

Формування усвідомленого батьківства. (за матеріалами книги Чепмена Г., Кемпбелла Р. «П'ять шляхів до серця дитини» та іншими джерелами з проблем)

3.5. Інші заохочення (умови нарахування додаткових балів за різні види неформальної та інформальної діяльності, серед яких можуть бути конференції, наукові дослідження, участь у опитуваннях, симпозіумах, тощо):

Нарахування додаткових балів за участь у конференціях – 8.

2.6. Правила оскарження оцінки

Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252.

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

(система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни, зокрема реакція викладача на невчасно виконані завдання, пропущені заняття, поведінку в аудиторії, вимог щодо медичного одягу, тощо, окремо зазначити доступність та умови навчання для осіб з особливими освітніми потребами).

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть усі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **практичного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,

- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли особистість уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах із предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз`яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися тощо

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – у цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки

підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. Рекомендована література

Основна література

1. Богданова І. М. Соціальна педагогіка : навч. посіб / І. М. Богданова. – К. : Знання, 2008. – 345 с.
2. Капська А. Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю / А. Й. Капська. – К. : 2001. – 286 с.
3. Капська А. Й. Соціальна робота: навч. посіб. / А. Й. Капська. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 293 с.
4. Зверева І. Д. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в Україні: теорія і практика / І. Д. Зверева. – К. : , 1998. – 394 с.
5. Соціальна молодіжна політика. Курс лекцій / – К. : Вид-тво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 123 с.
6. Соціальна педагогіка : підручник. 5-те видання / За ред. проф. А. Й. Капської. – К : Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.

Допоміжна література

1. Карпенко О. Г. Монографія. Професійна підготовка соціальних працівників в умовах університетської освіти: науково-методичний та

організаційно-технологічний аспекти / О. Г. Карпенко. – Дрогобич : Коло 2007. – 374 с.

2. Карпенко О. Г. Монографія. Соціально-педагогічна підтримка дітей в історичному контексті / О. Г. Карпенко. - К. : НПУ, 2006. – 159 с.

3. Мустаева Ф. А. Основы социальной педагогики : учеб. для студентов высших педагогических заведений / Ф. А. Мустаева. – М. 2002. – 391 с.

4. Овчарова Р. В. Справочная книга социального педагога /Р. В. Овчарова. – М. 2001. – 257 с.

5. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю : навч. посіб / І. М. Трубавіна. – К : ДЦССМ, 2002. – 231 с.

6. Шакурова М. Методика и технология работы социального педагога М. Шакурова. – М. : Академия, 2002. – 234 с.

7. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mlsp.gov.ua> – Міністерство соціальної політики України
2. <http://www.pfu.gov.ua> – Пенсійний фонд України
3. <http://www.fse.gov.ua> – Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності
4. <http://www.social.org.ua> – Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України
5. <http://www.ispf.gov.ua> – Фонд соціального захисту інвалідів
6. <http://children.kmu.gov.ua/hotlines/1347.html> – Державні соціальні служби сім'ї, дітей та молоді
7. <http://ligasocial.org.ua> – ВГО «Ліга соціальних працівників України»

8. Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_a_d_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx